

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ
พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการในการดำเนินคดีแพ่งมีความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ อัยการสูงสุดจึงวางระเบียบ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ชื่อระเบียบ

ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ วันใช้บังคับ

ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ยกเลิกระเบียบเดิม

ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๔ บทนิยาม

ในระเบียบนี้

“การดำเนินคดี” หมายความว่า การดำเนินการไปตามอำนาจและหน้าที่ในทางอรรถคดีของพนักงานอัยการ

“พนักงานอัยการผู้ว่าคดี” หมายความว่า พนักงานอัยการคนหนึ่งหรือหลายคน หรือคณะทำงาน ผู้ได้รับการส่งจ่ายสำนวนให้ดำเนินคดีแพ่งตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นพนักงานอัยการเจ้าของสำนวน

“อัยการพิเศษฝ่าย” หมายความว่า อัยการพิเศษฝ่ายผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีแพ่ง แต่ไม่รวมถึงอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค

“รองอธิบดีอัยการ” หมายความว่า รองอธิบดีอัยการผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีแพ่ง

“อธิบดีอัยการ” หมายความว่า อธิบดีอัยการผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีแพ่ง
 “สำนักงานคดี” หมายความว่า สำนักงานอัยการที่มีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินคดีแพ่ง

ข้อ ๕ ผู้ตีความและวินิจฉัยปัญหา

อัยการสูงสุดเป็นผู้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๖ ผู้มีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และวิธีการ

อัยการสูงสุดมีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้
 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่ง ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

บททั่วไป

ข้อ ๗ คดีแพ่ง

คดีแพ่งตามระเบียบนี้ ประกอบด้วย

(๑) คดีแพ่ง

(๒) คดีแพ่งที่เป็นคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีล้มละลาย คดีภาษีอากร
 คดีแรงงาน และคดีประเภทอื่นที่มีใช้คดีอาญาหรือคดีปกครอง

(๓) คดีอนุญาโตตุลาการ

ข้อ ๘ หลักการดำเนินคดี

พนักงานอัยการมีอิสระในการดำเนินคดีเพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐ ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่
 ในทางอรรถคดีของพนักงานอัยการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของ
 คณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด

การมอบหมายให้ดำเนินคดี การควบคุมและการตรวจสอบ รวมทั้งการดำเนินคดีเอง การมอบหมาย
 ให้พนักงานอัยการคนใดคนหนึ่งดำเนินคดีแทน การมอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดคนหนึ่งร่วมดำเนินคดี
 หรือการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมดำเนินคดีเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชา

การส่งจ่ายสำนวน ให้คำนึงถึงลำดับอาวุโส ความเชี่ยวชาญ และความเหมาะสมของพนักงานอัยการ
 ที่จะรับผิดชอบสำนวนคดีนั้น รวมทั้งปริมาณคดีที่พนักงานอัยการผู้นั้นต้องรับผิดชอบ

การเรียกคืนสำนวนหรือการโอนสำนวนจะกระทำมิได้ เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าเป็นกรณีที่จะเสียความ
 เป็นอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายโดยสุจริต รวดเร็ว เทียบธรรม และ

ปราศจากอคติทั้งปวง ให้ผู้บังคับบัญชาเรียกคืนสำนวนหรือโอนสำนวนโดยเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการผู้ว่าคดี แล้วให้รายงานผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่งชั้นทราบ

ผู้บังคับบัญชาอาจกำหนดการแบ่งภาระหน้าที่และมอบหมายให้พนักงานอัยการในบังคับบัญชาคนใดคนหนึ่ง ปฏิบัติงาน หรือช่วยกลั่นกรองงานเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะเรื่องก็ได้

ให้พนักงานอัยการสำนักงานคดีที่ได้รับสำนวนซึ่งคดีอยู่ในเขตอำนาจเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดี เว้นแต่จะมีเหตุอันสมควรว่าการดำเนินคดีที่ศาลอื่นที่มีเขตอำนาจจะเป็นการสะดวกและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ให้อธิบดีอัยการที่เกี่ยวข้องทำความตกลงและประสานงานกันเป็นการเฉพาะเรื่องหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ว่าคดีนั้นควรจะดำเนินคดีที่ศาลใด

ข้อ ๙ การรายงานคดีสำคัญ

คดีที่ประชาชนสนใจ คดีที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่มีสถานะสำคัญ คดีที่มีผลกระทบต่อรัฐหรือความรู้สึกของประชาชนอย่างกว้างขวาง คดีที่มีการเสนอข่าวทางสื่อมวลชนและอยู่ในความสนใจของประชาชนในวงกว้าง คดีที่มีทุนทรัพย์ตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป หรือคดีที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนดหลักเกณฑ์ให้ถือปฏิบัติเป็นคดีสำคัญ ให้รายงานเป็นคดีสำคัญ เว้นแต่คดีอื่นที่เห็นว่าควรรายงานให้อัยการสูงสุดทราบ ให้เสนออธิบดีอัยการพิจารณารายงานเป็นคดีสำคัญ

การรายงานคดีสำคัญตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับเรื่องไว้แล้วให้รายงานตามลำดับชั้นถึงอัยการสูงสุด

ข้อ ๑๐ การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ

อธิบดีอัยการเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานราชการภายในตามประกาศคณะกรรมการอัยการหรือตามที่กำหนดในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด และมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและแผน จัดองค์กรบริหารงานบุคคล อำนวยการ ประสานการปฏิบัติราชการ ควบคุมตรวจสอบ ประเมินผล และการรายงานผลการปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด

รองอธิบดีอัยการเป็นผู้บังคับบัญชารองจากอธิบดีอัยการ รับผิดชอบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานราชการภายในตามประกาศคณะกรรมการอัยการหรือตามที่กำหนดในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด หรือที่อธิบดีอัยการมอบหมาย และมีอำนาจหน้าที่อำนวยการ ประสานการปฏิบัติราชการ ควบคุมตรวจสอบ ประเมินผล และการรายงานผลการปฏิบัติราชการในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด หรืออธิบดีอัยการ

อัยการพิเศษฝ่ายเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานราชการภายใน ตามประกาศคณะกรรมการอัยการหรือตามที่กำหนดในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด และมีอำนาจหน้าที่อำนาจการ ประสาน การปฏิบัติราชการ ควบคุมตรวจสอบการดำเนินคดีให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด อธิบดีอัยการ หรือรองอธิบดีอัยการ

อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาคเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานราชการ ภายในตามประกาศคณะกรรมการอัยการหรือตามที่กำหนดในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด และมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบ อำนาจการ ประสานการปฏิบัติราชการ ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินคดีของสำนักงานคดี ภายในเขตท้องที่ ของสำนักงานคดีในภาคนั้นๆ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด รวมทั้งผู้บังคับบัญชา และให้มีอำนาจเรียก สำนวนคดีใดคดีหนึ่งมาตรวจสอบพิจารณาหรือดำเนินคดีเอง หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดคนหนึ่ง ดำเนินคดีแทนก็ได้ แต่ถ้าเรียกมาดำเนินคดีเอง หรือมอบหมายให้พนักงานอัยการคนอื่นดำเนินคดีแทน ต้องรายงานให้อธิบดีอัยการทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นในการดำเนินการดังกล่าว

อัยการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานราชการภายในตามประกาศ คณะกรรมการอัยการหรือตามที่กำหนดในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของ คณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด และมีอำนาจหน้าที่อำนาจการ ประสานการปฏิบัติราชการ ควบคุมตรวจสอบการดำเนินคดีให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด รวมทั้งผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๑๑ สารบบและงานธุรการ

สารบบและงานธุรการคดีแพ่ง ให้เป็นไปตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๑๒ การอุดช่องว่างของระเบียบและการหารือ

ในกรณีที่ระเบียบนี้ไม่ได้กล่าวถึงไว้ หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใดที่จะต้องรีบปฏิบัติให้ทันกำหนดระยะเวลา มิฉะนั้นจะเสียหายแก่ราชการ ให้พนักงานอัยการใช้ดุลพินิจพิจารณาปฏิบัติไปตามที่เห็นสมควรโดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ

กรณีที่มีปัญหาหรือข้อขัดข้องอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้หารือผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น หรือหารือไปยังอัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี

หมวด ๑
การดำเนินคดีแพ่ง

ส่วนที่ ๑
การพิจารณาดำเนินการก่อนฟ้อง

ข้อ ๑๓ การรับเรื่อง

เมื่อได้รับเรื่องขอให้ดำเนินคดีแล้ว ให้ลงรับในสารบบความแพ่งและบัญชีจ่ายสำนวนในวันที่ได้รับสำนวนคดีและให้ส่งจ่ายสำนวนโดยเร็ว หากมีการเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการผู้ว่าคดีให้บันทึกชื่อผู้รับโอนสำนวนไว้ในสารบบความแพ่งและบัญชีจ่ายสำนวนด้วย

คดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ให้สำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาโตตุลาการรับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการนั้น และหากจะต้องดำเนินคดีให้ส่งเรื่องให้สำนักงานคดีที่มีเขตอำนาจพิจารณาดำเนินการต่อไป

สำนวนคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาหรือสำนวนที่ศาลรับไว้เป็นคดีสาขาให้รับไว้เป็นสำนวนต่างหากและให้ปฏิบัติตามหมวดนี้แล้วนำไปพ่วงกับสำนวนหลัก

สำนวนคดีแตกต่างที่ตัวความขอให้ฟ้องแย้งด้วยและส่งมาในคราวเดียวกัน ในส่วนของฟ้องแย้งให้แยกนับเป็นสำนวนคดีว่าต่างแล้วนำไปพ่วงกับสำนวนคดีแตกต่าง

สำนวนคัดค้านคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในศาลชั้นต้น ให้ลงรับเป็นสำนวนไต่สวน และเมื่อศาลมีคำสั่งรับฟ้องแล้ว ให้ลงรับใหม่เป็นสำนวนคดีแตกต่างในวันที่ทราบคำสั่งศาล

ข้อ ๑๔ การรับเรื่องที่เป็นข้อหาหรือหรือตรวจร่างสัญญา

งานตอบข้อหาหรือหรือตรวจร่างสัญญา ให้รับเป็นสำนวนและจัดทำสารบบแยกไว้ต่างหาก

ข้อ ๑๕ การส่งจ่ายสำนวน

ในกรุงเทพมหานคร เมื่อสำนักงานคดีได้รับเรื่องแล้ว ให้อธิบดีอัยการหรือรองอธิบดีอัยการที่ได้รับมอบหมายพิจารณามอบหมายสำนวนไปยังสำนักงานคดีในสังกัด แล้วให้อัยการพิเศษฝ่ายส่งจ่ายสำนวนต่อไป

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร

(๑) เมื่อสำนักงานคดีแรงงานภาคได้รับเรื่อง ให้อธิบดีอัยการหรือรองอธิบดีอัยการที่ได้รับมอบหมายพิจารณามอบหมายสำนวนไปยังสำนักงานคดีในสังกัด แล้วให้อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาคส่งจ่ายสำนวนต่อไป

(๒) เมื่อสำนักงานอัยการจังหวัดได้รับเรื่อง ให้อัยการจังหวัดเป็นผู้ส่งจ่ายสำนวน

ในกรณีที่สำนักงานอัยการจังหวัดได้รับเรื่องโดยตรง ให้อัยการจังหวัดรายงานให้อธิบดีอัยการ สำนักงานคดีแรงงานภาค ทราบโดยเร็ว

ผู้ส่งจ่ายสำนวนจะส่งจ่ายสำนวนให้ตนเองหรือผู้ใต้บังคับบัญชาคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ กรณีส่งจ่ายสำนวนให้หลายคน ให้ระบุด้วยว่าผู้ใดเป็นพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนผู้รับผิดชอบ

ผู้ส่งจ่ายสำนวนต้องลงชื่อพร้อมวันเดือนปีที่ส่งจ่าย

หากมีการเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนผู้รับผิดชอบ ให้บันทึกชื่อผู้รับโอนสำนวนไว้ในสารบบ และบัญชีจ่ายสำนวนด้วย

ข้อ ๑๖ การบันทึกความเห็นและคำสั่ง

ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำความเห็นและคำสั่งไว้ในแบบ (อ.ก. ๔) โดยให้ลงชื่อและตำแหน่งของผู้ทำความเห็นและผู้สั่ง พร้อมวันเดือนปีที่ทำความเห็นหรือคำสั่งไว้ด้วย

ข้อ ๑๗ การตรวจพิจารณาสำนวน

ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนตรวจพิจารณาในประเด็นแห่งคดีที่สำคัญ เช่น เขตอำนาจ อายุ ความประสงค์ของตัวความ ข้ออ้าง ข้อเถียง พยานหลักฐาน ประเด็นปัญหาข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย และอื่นๆ ที่จำเป็นในการวินิจฉัยสั่งคดี

หากพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงไม่เพียงพอที่จะวินิจฉัยสั่งคดีได้ ให้พิจารณาสั่งให้รวบรวมพยานหลักฐานแล้วแจ้งให้ตัวความดำเนินการต่อไป โดยให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำความเห็นเสนออัยการพิเศษฝ่ายอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่ง

ในกรณีที่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเป็นผู้พิจารณาสั่งคดีนั้นได้อยู่แล้ว ให้เสนออัยการพิเศษฝ่ายอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อทราบก่อนดำเนินการต่อไป

การตรวจพิจารณาสำนวนตามข้อนี้ หากเห็นว่าไม่อาจรับดำเนินการคดีได้ ให้เสนออธิบดีอัยการพิจารณาสั่ง

ข้อ ๑๘ การรวบรวมพยานหลักฐาน

การสั่งตัวความให้รวบรวมพยานหลักฐานนั้น ให้กำหนดประเด็นในการรวบรวมพยานหลักฐานให้ชัดเจนพร้อมกำหนดระยะเวลาให้ตัวความดำเนินการไว้

กรณีตัวความไม่ดำเนินการและไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้แจ้งเตือน หากตัวความยังไม่ดำเนินการและไม่แจ้งเหตุขัดข้องอีกให้ส่งเรื่องคืนโดยแจ้งเกี่ยวกับอายุความไปด้วย

ข้อ ๑๙ การทำรายงานการคดี

การดำเนินคดีทุกครั้ง ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีบันทึกรายละเอียดรายงานการคดีไว้ในแบบ (อ.ก.๑๓) ให้ได้ความเพียงพอที่จะทราบว่าในการดำเนินคดีนั้นในครั้งใดหรือวันใด ได้จัดการเกี่ยวกับคดีอย่างไร ถ้าเหตุที่ได้จัดการไปนั้นสมควรจะให้ปรากฏถึงเจตนาเพื่อผลใดๆ ก็ให้บันทึกให้ปรากฏไว้ด้วย

ข้อ ๒๐ พยานบุคคล

ให้พนักงานอัยการหรือนิติกรหรือเจ้าพนักงานคดีที่ได้รับมอบหมาย บันทึกคำพยานที่เกี่ยวข้องไว้ในแบบ (อ.ก.๒๒)

กรณีที่ตัวความเป็นผู้บันทึกคำพยาน พนักงานอัยการจะขอให้ตัวความนำพยานมาซักถามเพิ่มเติมก็ได้
เมื่อมีเหตุสมควร พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกบุคคลที่เชื่อว่าคำให้การจะเป็นประโยชน์แก่คดีมาซักถามแล้วบันทึกไว้ก็ได้

ข้อ ๒๑ พยานเอกสาร

พยานเอกสารตัวความอาจจะส่งต้นฉบับหรือสำเนาที่รับรองความถูกต้องแล้วก็ได้ เว้นแต่เอกสารนั้นจำเป็นต้องส่งต้นฉบับต่อศาลก็ให้แจ้งตัวความส่งต้นฉบับ และหากเอกสารใดที่เป็นตราสารซึ่งจะต้องปิดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากร ให้แจ้งตัวความดำเนินการจัดให้มีการปิดอากรแสตมป์หรือเสียอากรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายด้วย

ให้พนักงานอัยการรวบรวมบัญชีเอกสารและสำเนาเอกสารไว้ในสำนวน ส่วนต้นฉบับให้แยกเก็บรักษาไว้ เอกสารใดที่ต้องส่งศาลหรือคู่ความ ให้พนักงานอัยการจัดทำสำเนารวมไว้ในสำนวนหนึ่งชุด

ข้อ ๒๒ พยานวัตถุ

พนักงานอัยการอาจแจ้งให้ตัวความรวบรวมพยานวัตถุ จัดทำบัญชี บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุ และจัดทำภาพถ่ายพร้อมรับรองความถูกต้องรวมไว้ในสำนวน

ข้อ ๒๓ การมอบหมายให้นิติกรหรือเจ้าพนักงานคดีช่วยดำเนินการ

พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนอาจมอบหมายให้นิติกรหรือเจ้าพนักงานคดีช่วยดำเนินการได้ตามขอบเขตและวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาหรือสำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๒๔ การเสนอความเห็น ร่างคำฟ้อง และคำให้การ

เมื่อพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนพิจารณาหลักฐานและข้อเท็จจริงทั้งปวงแล้ว ให้ทำความเห็นเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงผู้พิจารณาสั่งคดี ในกรณีมีความเห็นควรรับว่าต่างหรือแก้ต่าง ให้ร่างคำฟ้องหรือร่างคำให้การ และประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีไปด้วย

ความเห็นของพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนจะต้องอ้างพยานหลักฐานข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ละเอียดเพียงพอที่ผู้พิจารณาสั่งคดีจะมีความเห็นและคำสั่งได้

ในกรณีที่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนมีความเห็นไม่ควรรับว่าต่างหรือแก้ต่าง หากผู้พิจารณาสั่งคดีมีคำสั่งให้รับว่าต่างหรือแก้ต่าง ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเป็นผู้ร่างคำฟ้องหรือคำให้การเสนอโดยเร็ว

ข้อ ๒๕ การสั่งคดี

ให้พนักงานอัยการดังต่อไปนี้เป็นผู้พิจารณาสั่งคดี

(๑) อธิบดีอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างและตรวจร่างคำฟ้องหรือคำให้การคดีที่มีทุนทรัพย์เกินกว่ายี่สิบล้านบาทขึ้นไป

(๒) รองอธิบดีอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างและตรวจร่างคำฟ้องหรือคำให้การคดีที่มีทุนทรัพย์เกินกว่าสิบล้านบาทขึ้นไปแต่ไม่เกินยี่สิบล้านบาท แล้วเสนออธิบดีอัยการเพื่อทราบ

(๓) อัยการพิเศษฝ่ายและอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาคเป็นผู้พิจารณาสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างและตรวจร่างคำฟ้องหรือคำให้การคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสิบล้านบาท แล้วเสนอรองอธิบดีอัยการเพื่อทราบ

(๔) อัยการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่าง ตรวจร่างคำฟ้องหรือคำให้การคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท แล้วเสนออัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาคเพื่อทราบ เว้นแต่คดีที่ต้องดำเนินการในศาลเยาวชนและครอบครัว

(๕) อัยการชั้น ๖ เป็นผู้พิจารณาสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างและทำคำฟ้องหรือคำให้การคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินเจ็ดล้านบาท แล้วเสนออัยการพิเศษฝ่าย หรืออัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ

(๖) อัยการชั้น ๕ เป็นผู้พิจารณาสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างและทำคำฟ้องหรือคำให้การคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินห้าล้านบาท แล้วเสนออัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ

(๗) อัยการชั้น ๔ เป็นผู้พิจารณาสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างและทำคำฟ้องหรือคำให้การคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสองล้านบาท แล้วเสนออัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ

(๘) อัยการชั้น ๓ เป็นผู้พิจารณาสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างและทำคำฟ้องหรือคำให้การคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินหนึ่งล้านบาท แล้วเสนออัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ

ในกรณีคดีไม่มีทุนทรัพย์ ให้อัยการตั้งแต่ชั้น ๔ ขึ้นไปพิจารณาสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างได้ แล้วเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบ

การสั่งคดีของอัยการอาวุโส ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

การเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบตามระเบียบข้อนี้ ให้ปฏิบัติตามความในข้อ ๓๔

สำนวนคดีแก้ต่างที่ต้องดำเนินการว่าต่างฟ้องแย้งไปในคราวเดียวกัน ให้การสั่งคดีทั้งสองเรื่องดังกล่าว เป็นของผู้พิจารณาสั่งคดีในเรื่องที่มีจำนวนทุนทรัพย์สูงกว่า

สำนวนคดีที่อัยการสูงสุดแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะเรื่อง ให้หัวหน้าคณะทำงานเป็นผู้พิจารณาสั่ง แล้วเสนออัยการสูงสุดเพื่อทราบ เว้นแต่อัยการสูงสุดจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๖ การสั่งบางประการของอธิบดีอัยการ

ให้อธิบดีอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งในกรณี ดังนี้

- (๑) การไม่รับดำเนินคดี
- (๒) การส่งเรื่องคืนตัวความ
- (๓) การแจ้งฐานะคดี ตามข้อ ๒๙
- (๔) การสั่งยุติการดำเนินคดี
- (๕) การถอนฟ้อง
- (๖) การสั่งให้ส่งหรือโอนสำนวนไปพิจารณาดำเนินการที่สำนักงานอัยการอื่น

ข้อ ๒๗ การพิจารณาคดีที่ร้องขอความเป็นธรรม

ในคดีที่มีการร้องขอความเป็นธรรม ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำความเข้าใจในแบบ (อ.ก.๔) เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณา

ข้อ ๒๘ การตอบข้อหารือหรือตรวจร่างสัญญา

การตอบข้อหารือเกี่ยวกับคดีที่ขอให้ว่าต่างหรือแก้ต่างหรือการหารือเพื่อจะส่งเรื่องให้ว่าต่างหรือแก้ต่างต่อไป ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำความเข้าใจเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อพิจารณา

ในกรุงเทพมหานคร การตอบข้อหารือกรณีอื่นนอกจากวรรคหนึ่งหรือการตรวจร่างสัญญา ให้เสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการพิจารณาสั่งให้ส่งเรื่องดังกล่าวไปยังสำนักงานที่ปรึกษาทนายความ

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) การตอบข้อหารือกรณีอื่นนอกจากวรรคหนึ่ง ให้อัยการจังหวัดรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่จำเป็นหรือเกี่ยวข้องพร้อมทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นข้อหารือให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แล้วส่งสำนวนข้อหารือดังกล่าวไปยังสำนักงานที่ปรึกษาทนายความเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจตอบข้อหารือถึงอัยการสูงสุด

(๒) การตรวจร่างสัญญาให้อัยการจังหวัดรวบรวมเอกสารหลักฐานที่เป็นสาระสำคัญในการพิจารณาตรวจร่างสัญญา เช่น ที่มาหรือความเป็นมาของสัญญา ขอบเขตของเนื้อหาตามสัญญา คู่สัญญา ผู้มีอำนาจลงนามของคู่สัญญา และผู้ประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แล้วให้ส่งสำนวนตรวจร่างสัญญาดังกล่าวไปยังสำนักงานที่ปรึกษาทนายความโดยไม่ต้องพิจารณาทำความเข้าใจตรวจร่างสัญญา

ข้อ ๒๙ การแจ้งฐานะคดีและการไม่รับดำเนินคดี

คดีที่ต่างหรือแตกต่างที่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนพิจารณาเห็นว่าตัวความอยู่ในฐานะเสียเปรียบ ไม่สามารถชนะคดีได้ หรือการดำเนินคดีไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่ควรถือว่าตัวความจะดำเนินคดีในเรื่องนั้น เช่น คดีขาดพยานหลักฐานอันเป็นสาระสำคัญ หรือกรณีที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่ต้องรับผิดชอบ หรือเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาฟ้องคดีหรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอความเห็นควรแจ้งฐานะคดีตามลำดับขั้นถึงอธิบดีอัยการ พร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่ควรรับดำเนินคดีทั้งเรื่องหรือบางประเด็น หากอธิบดีอัยการเห็นพ้องด้วย ให้แจ้งฐานะคดีดังกล่าวไปให้ตัวความพิจารณา

ถ้าตัวความเห็นพ้องด้วยให้ยุติการดำเนินคดีในเรื่องหรือประเด็นนั้น

หากตัวความมีความเห็นขัดหรือแย้งกับความเห็นของพนักงานอัยการให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวน นำความเห็นของตัวความมาประกอบการพิจารณาสั่งคดี ถ้าอธิบดีอัยการไม่เห็นด้วยกับตัวความ ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนปฏิบัติ ดังนี้

(๑) กรณีตัวความเป็นรัฐบาล หน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลางหรือ ราชการส่วนภูมิภาค ให้ส่งสำนวนพร้อมความเห็นไปยังสำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาโตตุลาการ เพื่อพิจารณาเสนออัยการสูงสุด

(ก) ถ้าอัยการสูงสุดวินิจฉัยชี้ขาดให้ดำเนินคดีต่อไปตามความเห็นของตัวความ ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนดำเนินการไปตามนั้น แต่หากอัยการสูงสุดวินิจฉัยชี้ขาดเห็นพ้องกับความเห็นของพนักงานอัยการว่าควรยุติการดำเนินคดีในเรื่องหรือประเด็นนั้น ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวินิจฉัยชี้ขาด

(ข) ถ้าคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้ขาดให้ดำเนินคดีต่อไป ให้สำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาโตตุลาการส่งเรื่องให้สำนักงานคดีเดิมหรือสำนักงานคดีที่มีเขตอำนาจดำเนินการตามนั้น กรณีคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้ขาดให้ยุติเรื่องและเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบแล้ว ให้ส่งเรื่องคืนสำนักงานคดีเดิมเพื่อส่งเรื่องคืนตัวความ

(๒) กรณีตัวความเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมิได้กล่าวใน (๑) หรือนิติบุคคลซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐแต่ได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น

เป็นคู่กรณี ให้อธิบดีอัยการใช้ดุลพินิจสั่งไม่รับว่าต่างหรือแก้ต่างได้ เว้นแต่คดีที่มีทุนทรัพย์ตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป ให้อธิบดีอัยการส่งสำนวนพร้อมความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณา

สำหรับการแจ้งฐานะคดีให้ตัวความพิจารณา หากตัวความไม่ดำเนินการและไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้แจ้งเตือน หากตัวความยังไม่ดำเนินการและไม่แจ้งเหตุขัดข้องอีกอาจพิจารณาส่งเรื่องคืน

ข้อ ๓๐ การแจ้งฐานะคดีในกรณีคดีใกล้ขาดอายุความหรือจะครบกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การ

คดีว่าต่างหรือแก้ต่างที่พนักงานอัยการพิจารณาเห็นว่าตัวความอยู่ในฐานะเสียเปรียบ ไม่สามารถชนะคดีได้ และคดีจะขาดอายุความฟ้องร้องหรือจะครบกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การ ให้พนักงานอัยการปฏิบัติ ดังนี้

(๑) กรณีตัวความเป็นรัฐบาล หน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง หรือ ราชการส่วนภูมิภาค ให้รับแจ้งฐานะคดีพร้อมแจ้งตัวความให้ส่งเงินค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีโดยเร็วและให้ดำเนินการฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความหรือยื่นคำให้การภายในกำหนดระยะเวลา โดยไม่ต้องรอผลการพิจารณาการแจ้งฐานะคดีของตัวความ

(๒) กรณีตัวความเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมิได้กล่าวใน (๑) หรือนิติบุคคลซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐแต่ได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น หากพนักงานอัยการใช้ดุลพินิจรับดำเนินคดี ให้รับแจ้งฐานะคดีพร้อมแจ้งตัวความให้ส่งค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีโดยเร็ว และให้ดำเนินการฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความหรือยื่นคำให้การภายในกำหนดระยะเวลาโดยไม่ต้องรอผลการพิจารณาการแจ้งฐานะคดีของตัวความ

ข้อ ๓๑ การดำเนินคดีที่ขาดอายุความ

คดีใดที่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนพิจารณาเห็นว่าขาดอายุความแล้วทั้งเรื่อง ให้เสนอความเห็นตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการเพื่อส่งเรื่องคืน โดยแจ้งให้ตัวความถือปฏิบัติตามแนวทางในการดำเนินคดีอาญาคดีแพ่ง และคดีปกครองตามมติคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๓๒ การส่งสำนวนที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ให้สำนักงานอัยการอื่นพิจารณา

การส่งเรื่องหรือสำนวนที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ไปให้พนักงานอัยการสำนักงานอัยการอื่นพิจารณา ดำเนินการ ให้อธิบดีอัยการพิจารณาสั่งแล้วแจ้งให้ตัวความทราบ

หากมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาดำเนินการ ให้เสนออัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาด

ข้อ ๓๓ การลงนามในหนังสือ

การลงนามในหนังสือเกี่ยวกับคดีถึงหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลภายนอก ให้หัวหน้าสำนักงานคดีเป็นผู้ลงนาม เว้นแต่หนังสือแจ้งไม่รับดำเนินคดี หนังสือส่งเรื่องคืนตัวความ และหนังสือแจ้งฐานะคดี ตามข้อ ๒๖ (๑) (๒) และ (๓) หนังสือตอบข้อหาหรือตามข้อ ๒๘ และหนังสือแจ้งผลคดีในส่วนกลาง ให้เสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการ เพื่อพิจารณาลงนาม

การลงนามในหนังสือส่งเงินค่าธรรมเนียมคืนตัวความในส่วนกลาง ให้อธิบดีอัยการเป็นผู้ลงนาม หรืออาจมอบหมายให้หัวหน้าสำนักงานคดีลงนามแทนก็ได้

ข้อ ๓๔ การเสนอเพื่อทราบ

ในกรณีมีคำสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างและต้องเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบ ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบก่อนยื่นคำฟ้องหรือคำให้การ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ตรวจแล้วมีความเห็นและคำสั่งประการใดให้ปฏิบัติตามนั้น

กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนไม่อาจเสนอเพื่อทราบก่อนยื่นคำฟ้องหรือคำให้การ เช่น คดีจะขาดอายุความหรือจะครบกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การ หรือเหตุอื่นที่อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่คดี ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนเสนอเพื่อทราบภายหลังยื่นคำฟ้องหรือคำให้การโดยเร็ว

ข้อ ๓๕ การรายงานเหตุสำนวนค้าง

สำนวนคดีแพ่งทุกประเภทหากคดีใดยังค้างอยู่โดยดำเนินการยังไม่เสร็จภายในสามเดือนนับแต่วันรับสำนวน ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนรายงานชี้แจงเหตุขัดข้องต่อหัวหน้าสำนักงานคดีเพื่อให้เสนอบัญชีสำนวนค้างประจำเดือนตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการ และให้ผู้รับรายงานพิจารณาดำเนินการตรวจสอบเพื่อหาทางเร่งรัด หรือกำหนดแนวทางแก้ไขตามที่เห็นสมควร แล้วรายงานให้สำนักงานอัยการสูงสุดทราบ ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ให้บันทึกในรายงานบัญชีสำนวนค้างให้ปรากฏชัดด้วยว่าคดีจะขาดอายุความเมื่อใด

ข้อ ๓๖ การรายงานผลการปฏิบัติงาน

ในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีการพิจารณาเรื่องหรือสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างสำนวนคดีใด ให้อัยการพิเศษฝ่ายรายงานเรื่องดังกล่าวถึงอธิบดีอัยการทราบเป็นรายเดือนภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร เมื่อสำนักงานอัยการจังหวัด สำนักงานอัยการคดีศาลแขวง สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด หรือสำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัด มีการพิจารณาเรื่องหรือสั่งรับว่าต่างหรือแก้ต่างสำนวนคดีใดแล้ว ให้อัยการจังหวัดรายงาน

เรื่องดังกล่าวถึงอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาคทราบเป็นรายเดือนภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไปแล้วให้รวบรวมเพื่อรายงานอธิบดีอัยการต่อไป

การรายงานผลการปฏิบัติงาน ให้ดำเนินการตามแบบและวิธีการที่สำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๓๗ การเดินทางไปดำเนินคดีนอกเขตท้องที่

การดำเนินคดีที่ต้องเดินทางไปราชการชั่วคราว ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของข้าราชการฝ่ายอัยการ

เพื่อประโยชน์ของทางราชการ กรณีเห็นว่าไม่จำเป็นต้องดำเนินการด้วยตนเอง เช่น การคัดสำเนาทะเบียนบ้าน การส่งหมายเรียก การส่งสำเนาเอกสาร การยื่นบัญชีระบุงพยาน การยื่นคำฟ้อง การยื่นคำร้อง การยื่นคำแถลง การขอคัดเอกสาร การฟังคำสั่งศาล และอื่นๆ ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีเสนอเรื่องต่ออัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาแจ้งให้พนักงานอัยการในท้องที่นั้นๆ ดำเนินการแทน

ส่วนที่ ๒

การพิจารณาดำเนินคดีในศาลชั้นต้น

ข้อ ๓๘ การยื่นและการคัดคำคู่ความ

ให้สำนักงานคดีจัดให้มีเจ้าหน้าที่ในการนำคำคู่ความ บัญชีพยาน และเอกสารอื่นไปยื่นต่อศาล รวมทั้งฟังคำสั่งศาลและคัดคำพิพากษา คำเบิกความและเอกสารอื่นจากศาล

การขอถ่ายสำเนาเอกสารจากศาล ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีทำบัญชีและรับรองค่าใช้จ่ายไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๓๙ การจัดทำบัญชีระบุงพยานและสำเนาเอกสาร

ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีระบุงพยานหลักฐานในบัญชีพยานให้ครบถ้วนทุกประเด็นที่จะต้องนำสืบสนับสนุนคำฟ้องหรือคำให้การ รวมทั้งให้จัดทำสำเนาบัญชีระบุงพยานและสำเนายานเอกสาร เพื่อให้ศาลและคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามกฎหมาย พร้อมสำเนาประกอบสำนวนไว้จำนวนหนึ่งชุดด้วย

ข้อ ๔๐ การซื้อสองสถาน

คดีที่มีการซื้อสองสถาน ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีเตรียมคดีโดยนำคำฟ้องและคำให้การมาพิจารณาเพื่อกำหนดประเด็นข้อพิพาท และให้ตรวจสอบการกำหนดประเด็นข้อพิพาทของศาลว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากพบว่าไม่ถูกต้องครบถ้วนก็ให้คัดค้านไว้ตามกฎหมาย

ข้อ ๔๑ การติดต่อพยานบุคคลไปเบิกความที่ศาล

กรณีเป็นพยานนำ ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีมีหนังสือแจ้งตัวความติดต่อพยานให้ไปเบิกความที่ศาล กรณีเป็นพยานหมาย ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดียื่นคำขอให้ศาลออกหมายเรียกพยานแล้วจัดส่งให้พยานหรือขอให้ตัวความส่งให้พยานต่อไป

ข้อ ๔๒ การสืบพยานและส่งประเด็น

ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีเตรียมการสืบพยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุให้พร้อมก่อนวันนัดพิจารณา กรณีพยานบุคคลเป็นพยานหมายให้เตรียมคำพาหนะและคำปวยการพยานเพื่อจ่ายให้แก่พยานตามคำสั่งศาลด้วย

หากเห็นสมควรพนักงานอัยการผู้ว่าคดีอาจส่งประเด็นไปให้พนักงานอัยการในสำนักงานคดีอื่นช่วยสืบพยานในบางประเด็นก็ได้ โดยกำหนดประเด็นที่จะต้องสืบให้ชัดเจนและจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องที่จะต้องใช้ในการดำเนินคดีชั้นศาลพร้อมกับส่งค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการสืบพยานไปด้วย

ข้อ ๔๓ การประนีประนอมยอมความ

คดีแก้ต่าง ถ้าพนักงานอัยการผู้ว่าคดีพิจารณาเห็นว่าคดีเสียเปรียบ หรือคดีว่าต่างที่คู่ความอีกฝ่ายขอลดหนี้ลงบางส่วนหรือขอผ่อนผันการชำระหนี้ ซึ่งพนักงานอัยการผู้ว่าคดีเห็นว่ามิเหตุอันสมควร ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อมีหนังสือแจ้งข้อเสนอประนีประนอมยอมความให้ตัวความพิจารณา

เมื่อตัวความตกลงประนีประนอมยอมความโดยแจ้งเงื่อนไขมาให้ทราบแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาก่อนตกลงประนีประนอมยอมความตามนั้น ทั้งนี้ โดยให้ตัวความแต่งตั้งตัวแทนมาแถลงต่อศาลในวันประนีประนอมยอมความก็ได้ ในกรณีนี้ให้ตัวแทนของตัวความลงชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความด้วย

ในคดีที่ตัวความเป็นส่วนราชการ ให้นำหนังสือกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๔๔ ค่าธรรมเนียม

ในการดำเนินคดีหากมีค่าธรรมเนียมใดๆ ที่จะต้องชำระ ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีชำระค่าธรรมเนียมให้ครบถ้วนถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อ ๔๕ การแถลงการณ์ปิดคดี

การแถลงการณ์ปิดคดีต่อศาลไม่ว่าโดยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร ให้เป็นดุลพินิจของพนักงานอัยการผู้ว่าคดี สำหรับคดีที่มีเอกสารอ้างอิงจำนวนมาก คดีที่มีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายยุ่งยาก หรือคดีที่มีทุนทรัพย์สูง พนักงานอัยการผู้ว่าคดีควรพิจารณาแถลงการณ์ปิดคดี

การไม่แถลงการณ์ปิดคดีให้ทำบันทึกเหตุผลไว้ในแบบ (อ.ก.๑๓) เป็นหลักฐาน

ข้อ ๔๖ การคัดคำเบิกความและคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีขอคัดสำเนาคำเบิกความของพยานทุกปากและรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลทุกนัดประกอบสำนวนไว้ในโอกาสแรกที่จะกระทำได้

เมื่อศาลได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีขอคัดสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งประกอบสำนวนไว้ทุกเรื่อง

ส่วนที่ ๓

การพิจารณาดำเนินการหลังศาลชั้นต้นพิพากษา

ข้อ ๔๗ การแจ้งผลคดี

ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีติดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลในวันที่ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วเสนอสำเนาคำพิพากษาหรือสำเนาคำสั่งและความเห็นพร้อมหนังสือแจ้งผลคดีถึงผู้พิจารณาสั่งคดีว่าควรอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งหรือไม่ โดยให้แจ้งผลคดีให้ตัวความทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

หากยังไม่สามารถคัดคำพิพากษาหรือคำสั่งได้ในวันที่ศาลอ่าน ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีหรือผู้รับมอบฉันทะ จดย่อคำพิพากษาหรือคำสั่ง ในกรณีที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ตัวความแพ้คดีทั้งหมดหรือบางส่วน ให้จดย่อคำวินิจฉัยพร้อมเหตุผลที่ให้แพคดีนั้นเสนอความเห็นถึงผู้พิจารณาสั่งคดี และให้แจ้งผลคดีไปก่อน โดยไม่ต้องรอการคัดคำพิพากษาหรือคำสั่งหรือกรณีไม่อาจจดย่อเหตุผลแห่งการวินิจฉัยในคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้แพคดีได้ ให้แจ้งผลคดีให้ตัวความทราบก่อนโดยยังไม่ต้องมีความเห็นในทางคดีจนกว่าจะคัดคำพิพากษาหรือคำสั่งได้

เมื่อคัดคำพิพากษาหรือคำสั่งได้แล้ว ให้จัดการส่งให้ตัวความพร้อมแจ้งความเห็นทางคดีให้ทราบ

ในระหว่างคดียังไม่ถึงที่สุด เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงต่อพนักงานอัยการผู้ว่าคดีว่าศาลมีคำสั่งให้จำเลยฟื้นฟูกิจการหรือจำเลยถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ให้รีบแจ้งให้ตัวความทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ หากปรากฏว่าคดีดังกล่าว

ศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้แจ้งข้อมูลพร้อมหลักฐานของจำเลยดังกล่าวให้สำนักงานการบังคับคดี โดยเร็วเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

ข้อ ๔๘ การเสนอความเห็นชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา

เมื่อศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกามีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดี ทำความเห็นลงในแบบ (อ.ก.๑๔) เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงผู้พิจารณาสั่งคดี

ผู้พิจารณาสั่งคดีในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกา ให้ถือทวนทรัพย์ในศาลชั้นต้น

ข้อ ๔๙ การสั่งคดีและการแจ้งผลคดีหลังมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

กรณีศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิพากษาหรือสั่งให้ตัวความที่พนักงานอัยการว่าต่างหรือแก้ต่างชนะคดี และไม่มีประเด็นที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป ให้ผู้พิจารณาสั่งคดีสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกาไปได้ แล้วแจ้งผลคดีให้ ตัวความทราบ

คดีที่ศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ตัวความชนะคดีไม่เต็มตามฟ้องหรือแพคดี ให้พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดีเสนอความเห็นตามลำดับชั้นถึงผู้พิจารณาสั่งคดี เพื่อแจ้งผลคดีพร้อมเหตุผลให้ตัวความพิจารณาตัดสินใจว่าจะอุทธรณ์หรือฎีกาหรือไม่

ระหว่างรอความเห็นของตัวความ ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดียื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์หรือ ฎีกาไว้ด้วย

เมื่อได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากตัวความ ให้เสนอความเห็นตามลำดับชั้นถึงผู้พิจารณาสั่งคดี เพื่อสั่งและดำเนินคดีตามความประสงค์ของตัวความ กรณีตัวความขอให้อุทธรณ์หรือฎีกา ให้พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดีเสนอร่างอุทธรณ์หรือร่างฎีกาไปด้วย

ในคดีที่ตัวความเป็นส่วนราชการ ให้นำหนังสือกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาด้วย การสั่งคดีตามข้อนี้ ถ้ามีใช้คำสั่งของอธิบดีอัยการ ให้ผู้พิจารณาสั่งคดีเสนอผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่ง ชั้นเพื่อทราบ และให้นำความในข้อ ๓๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕๐ การแก้อุทธรณ์และแก้ฎีกา

ในกรณีที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอุทธรณ์หรือฎีกา ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีทำคำแก้อุทธรณ์หรือคำแก้ฎีกา ทุกคดี และทำความเห็นลงในแบบ (อ.ก. ๑๔) ต่อท้ายความเห็นและคำสั่งเดิม เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ถึงผู้พิจารณาสั่งคดี ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๔๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์หรือคำแก้ฎีกาแล้ว ให้แจ้งให้ตัวความทราบ

ข้อ ๕๑ การขอลูกเลิกการบังคับคดี

เมื่อศาลพิพากษาหรือสั่งให้ตัวความแพ้งคดีและอาจถูกบังคับคดี ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดียื่นคำร้องขอลูกเลิกการบังคับคดีไปพร้อมกับคำฟ้องอุทธรณ์หรือคำฟ้องฎีกาด้วย

ข้อ ๕๒ การรายงานผลคดีชั้นฎีกา

ให้คัดคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลฎีกาส่งสำนักงานอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีรับรองสำเนา และให้อัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด เป็นผู้ลงนามในหนังสือนำเสนอและส่งและจัดเก็บสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลฎีกาไว้ที่สำนักงานคดีด้วย

ข้อ ๕๓ การขอให้ศาลออกคำบังคับ

ในกรณีจะต้องบังคับคดีและศาลยังมีได้ออกคำบังคับ ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีขอให้ศาลออกคำบังคับภายในกำหนดสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง เว้นแต่คดีถึงที่สุดหรือคดีที่มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ลูกเลิกการบังคับคดี ให้ขอออกคำบังคับภายในกำหนดสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุดหรือวันที่มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ลูกเลิกการบังคับคดี

ข้อ ๕๔ การคัดค้านการขอลูกเลิกการบังคับคดี

ในกรณีที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งขอลูกเลิกการบังคับคดี พนักงานอัยการผู้ว่าคดีอาจพิจารณาคัดค้านการขอลูกเลิกการบังคับคดีตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๕๕ การขอหมายบังคับคดี

เมื่อระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ล่วงพ้นไปแล้วและลูกหนีตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดียื่นคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีภายในสิบห้าวันนับแต่ล่วงพ้นระยะเวลาดังกล่าว และให้ส่งสำเนาหมายบังคับคดีให้ตัวความ และสำนักงานการบังคับคดีหรือสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลออกหมายบังคับคดี

หากมีเหตุต้องเปลี่ยนแปลงการบังคับคดีตามหมายบังคับคดีเดิมให้แจ้งสำนักงานการบังคับคดีหรือสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัด ทราบโดยเร็ว

ข้อ ๕๖ การรับเอกสารคืนจากศาล

เมื่อคดีถึงที่สุด ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนขอรับต้นฉบับเอกสารที่ใช้ในการสืบพยานคืนจากศาล เพื่อส่งคืนให้ตัวความ

ข้อ ๕๗ การอนุมัติใช้ระเบียบในชั้นอุทธรณ์ ฎีกา

ให้นำความในส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒ มาใช้บังคับในการดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาโดยอนุมัติ

ข้อ ๕๘ การเก็บรักษาสำนวน

สำนวนคดีที่อยู่ระหว่างการรอฟังคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา เมื่อได้มีการหักล้างเงินยืมแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีส่งมอบสำนวนให้อัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด ดำเนินการเก็บรักษาเพื่อรอฟังคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาต่อไป

สำนวนคดีที่มีการดำเนินคดีถึงที่สุด เมื่อได้มีการแจ้งตัวความ การส่งเอกสารคืนตัวความ การบังคับคดี และการหักล้างเงินยืมแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีทำความเข้าใจในแบบ (อ.ก.๔) ว่าสำนวนคดีนั้นควรทำลายหรือควรเก็บรอไว้ต่ออัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อพิจารณาส่งก่อนส่งเก็บต่อไป

สำนวนคดีที่มีคำสั่งให้เก็บรอไว้ ให้เขียน “ร” ด้วยสีน้ำเงินตัวโตไว้ที่หน้าปกสำนวน สำนวนคดีที่มีคำสั่งให้ทำลาย ให้เขียน “ผ” ด้วยสีแดงตัวโตไว้ที่หน้าปกสำนวน

ให้สำนักงานคดีจัดทำสารบบบัญชีคุมสำนวนที่ดำเนินการเสร็จแล้วไว้สองเล่ม เล่มหนึ่งใช้บันทึกสำนวนคดีที่เก็บรอไว้ อีกเล่มหนึ่งใช้บันทึกสำนวนคดีที่ทำลายได้แล้ว โดยให้ปรากฏชื่อพนักงานอัยการผู้ทำความเข้าใจตามวรรคสองด้วย

ข้อ ๕๙ การเก็บสำนวนและเอกสารไว้เพื่อศึกษา

สำนวนคดีถึงที่สุดสำนวนใดที่สมควรเก็บไว้เพื่อการศึกษาค้นคว้า ให้สำนักงานคดีจัดเก็บรักษาไว้ไม่ต้องทำลาย สำหรับเอกสารอื่นๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ เช่น ความเห็นและคำสั่ง หนังสือแจ้งฐานะคดี คำฟ้อง คำให้การ คำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำร้อง คำแถลง คำแถลงการณ์ หรือคำตอบข้อหาหรือ อัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด อาจพิจารณาให้มีการจัดเก็บสำเนาแยกไว้เป็นเรื่องๆ ได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๖๐ การทำลายสำนวน

สำนวนคดีที่มีการดำเนินคดีถึงที่สุดและมีคำสั่งให้ทำลายตามข้อ ๕๘ ให้เก็บไว้มีกำหนดสองปี แล้วทำการสำรวจเพื่อทำลาย

สำนวนคดีที่มีการดำเนินคดีถึงที่สุดและมีคำสั่งให้เก็บรอไว้ตามข้อ ๕๘ ให้เก็บไว้ต่อไปมีกำหนดสิบปี หากไม่มีความจำเป็นต้องเก็บไว้อีกให้มีความคำสั่งทำลายและให้เก็บไว้ต่อไปอีกสองปี แล้วจึงทำการสำรวจเพื่อทำลาย ภายในเดือนมกราคมของทุกปี ให้อัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นไม่น้อยกว่าสามคน เป็นผู้สำรวจตรวจสอบว่าควรจะทำลายสำนวนคดีที่เก็บไว้เรื่องใดบ้าง ให้คณะกรรมการเสนอรายงานขออนุมัติทำลายต่ออัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยระบุให้ชัดเจนว่าจะทำลายสำนวนคดีใด เรื่องใด พร้อมด้วยเหตุผลที่ขอทำลาย การทำลายสำนวนให้ทำโดยการเผาหรือการย่อยทำลาย ในการตรวจราชการของอธิบดีอัยการ ให้กำหนดการทำลายสำนวนคดีแพ่งเป็นหัวข้อหนึ่งที่จะต้องตรวจด้วย

ข้อ ๖๑ การติดตามและการประเมินผลการปฏิบัติงาน

เพื่อประโยชน์ในการกำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผล รวมถึงการรายงานผลการปฏิบัติงาน ให้ดำเนินการตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ส่วนที่ ๔ เงินค่าธรรมเนียม

ข้อ ๖๒ การรับและเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียม

ในกรุงเทพมหานคร เมื่อตัวความส่งเงินค่าธรรมเนียม ให้สำนักงานการคลัง สำนักงานบริหารกิจการ สำนักงานอัยการสูงสุด มีหน้าที่รับเงินและออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ส่งเงิน และเก็บรักษาเงินไว้หรือนำฝาก ธนาคารไว้ในบัญชีเงินฝากค่าธรรมเนียมความแพ่ง สำนักงานอัยการสูงสุด ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการเงิน

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้สำนักอำนวยการของสำนักงานคดีมีหน้าที่รับเงินและ ออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ส่งเงิน แล้วให้นำเงินฝากคลังจังหวัดที่สำนักงานคดีตั้งอยู่ ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบ สำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการเงิน

ข้อ ๖๓ การเบิกจ่ายเงินค่าธรรมเนียม

การเบิกเงินค่าธรรมเนียม ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดียืมเงินเพื่อนำไปใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้โดยความเห็นชอบ ของผู้บังคับบัญชาถัดขึ้นไปหนึ่งชั้น โดยให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายในแต่ละคดีไว้ให้สามารถ ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีเบิกเงินค่าธรรมเนียมไว้เพื่อสำรองการใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้ไม่เกินคดีละห้าพันบาท แต่เมื่อรวมกันทุกคดีให้เบิกเงินสำรองการใช้จ่ายได้รวมกันไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท

ในกรณีพนักงานอัยการผู้ว่าคดีคนใดได้สำรองจ่ายเงินค่าธรรมเนียมในการดำเนินคดีไปแล้ว ให้ทำการเบิกจ่ายได้โดยไม่ต้องทำการยึดตามวรรคหนึ่ง

การเบิกจ่ายเงินค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

ข้อ ๖๔ การฝากเงินที่ยังไม่ต้องใช้จ่าย

ในระหว่างการดำเนินคดี ถ้ามีเหตุยังไม่ต้องใช้จ่ายเงินในระยะเวลาเกินหกเดือนขึ้นไปหรือหากเงินที่เบิกไปใช้เหลือเกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้ถือสำรองไว้ได้หรือได้รับเงินจากการดำเนินคดี ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีนำเงินดังกล่าวฝากสำนักการคลัง สำนักงานบริหารกิจการสำนักงานอัยการสูงสุด หรือสำนักอำนวยการของสำนักงานคดีที่เป็นหน่วยเบิกจ่าย ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่มีเหตุที่จะต้องฝากเงินดังกล่าว

ข้อ ๖๕ การเบิกเงินเพิ่มเติม

ในระหว่างการดำเนินคดี ถ้าเงินที่เบิกสำรองไว้ไม่เพียงพอ ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีขอเบิกเงินค่าธรรมเนียมส่วนที่เหลือหรือเงินค่าธรรมเนียมที่ฝากไว้ในบัญชีเบ็ดเตล็ด เพื่อนำไปใช้จ่ายในการดำเนินคดีนั้นได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามข้อ ๖๓ และข้อ ๖๔ โดยอนุโลม

ข้อ ๖๖ การหักล้างเงินยึด

เมื่อศาลแต่ละชั้นได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีรีบดำเนินการหักล้างเงินยึดโดยไม่ต้องรอให้คดีถึงที่สุด

เมื่อคดีถึงที่สุด ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีจัดทำบันทึกแจ้งว่าคดีถึงที่สุดแล้วและส่งบัญชีค่าใช้จ่ายพร้อมเงินเหลือจ่ายและจัดทำใบถอนเงินที่ฝากไว้ในบัญชีเบ็ดเตล็ด เพื่อหักล้างเงินยึดภายในสิบห้าวันนับแต่คดีถึงที่สุดและไม่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างใดต่อไปอีก ให้เจ้าหน้าที่การเงินหักล้างทะเบียนเงินยึดของพนักงานอัยการผู้ว่าคดีและทะเบียนเงินรับฝากต่อไป

กรณีเงินเหลือจ่ายตามวรรคสองเป็นเงินงบประมาณให้ส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน และหากเป็นเงินนอกงบประมาณให้ส่งคืนตัวความ

ข้อ ๖๗ การหักล้างเงินยึดกรณีเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการผู้ว่าคดี

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนตัวพนักงานอัยการผู้ว่าคดีหากได้ยึดเงินค่าธรรมเนียมไปแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ส่งมอบคดีดำเนินการหักล้างเงินยึดให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันส่งมอบคดี

ข้อ ๖๘ การมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน

การยืม การเบิก การจ่าย การฝาก การทำบัญชีค่าใช้จ่าย และการหักล้างเงินยืม พนักงานอัยการผู้ว่าคดีอาจมอบหมายให้ข้าราชการตุลาการช่วยดำเนินการแทนได้

ข้อ ๖๙ เงินค่าทนายความ

เงินค่าทนายความที่ศาลสั่งให้จ่าย ให้ตกเป็นของพนักงานอัยการผู้ว่าคดี
 ในกรณีที่มีพนักงานอัยการผู้ว่าคดีหลายคน ให้อัยการพิเศษฝ่าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งภาค หรืออัยการจังหวัด เป็นผู้พิจารณาจัดสรรตามสัดส่วนและความสำคัญของงานแล้วเสนอตามลำดับชั้นถึงอธิบดีอัยการ เพื่อให้ความเห็นชอบ

หมวด ๒

**การดำเนินคดีขำัญพิเศษ
 และคดีประเภทอื่นที่มีใช้คดีอาญาหรือคดีปกครอง**

ข้อ ๗๐ การดำเนินคดีขำัญพิเศษ

การดำเนินคดีขำัญพิเศษ ได้แก่ การดำเนินคดีแพ่งที่เป็นคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ คดีล้มละลาย คดีภาษีอากร และคดีแรงงาน

ข้อ ๗๑ การดำเนินคดีล้มละลายที่ไม่มีทุนทรัพย์

การดำเนินคดีล้มละลายที่ไม่มีทุนทรัพย์ ให้ปฏิบัติตามข้อ ๒๕ โดยให้ถือเอาจำนวนหนี้สินแทนจำนวนทุนทรัพย์

ข้อ ๗๒ การแจ้งผลคดีในคดีแรงงาน

การแจ้งผลคดีในคดีแรงงาน ให้ดำเนินการตามข้อ ๔๗ โดยให้แจ้งตัวความทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ข้อ ๗๓ การอนุโลมบังคับใช้ระเบียบในการดำเนินคดี

นอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ การดำเนินคดีขำัญพิเศษและคดีประเภทอื่นที่มีใช้คดีอาญาหรือคดีปกครองให้นำความในหมวด ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓
การดำเนินคดีอนุญาตตุลาการ

ข้อ ๗๔ การดำเนินการเกี่ยวกับคดีอนุญาตตุลาการ

เมื่อได้รับเรื่องขอให้ดำเนินคดีว่าต่างหรือแก้ต่างในชั้นอนุญาตตุลาการแล้ว ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนทำความเห็นและคำสั่งไว้ในแบบ (อ.ก. ๔) โดยให้ลงชื่อและตำแหน่งของผู้ทำความเห็นและผู้สั่ง พร้อมวันเดือนปีที่ทำความเห็นหรือคำสั่งไว้ด้วย

การดำเนินคดีในชั้นอนุญาตตุลาการนอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ให้นำความในหมวด ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๗๕ การแต่งตั้งอนุญาตตุลาการ

กรณีตัวความร้องขอให้แต่งตั้งพนักงานอัยการเป็นอนุญาตตุลาการ ให้อธิบดีอัยการ สำนักงานการยุติการดำเนินคดีแพ่งและอนุญาตตุลาการ เสนอชื่อพนักงานอัยการผู้มีความเหมาะสม เพื่อขออนุมัติต่ออัยการสูงสุดพิจารณาแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่อนุญาตตุลาการ

ข้อ ๗๖ การดำเนินการภายหลังคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการ

เมื่อคณะอนุญาตตุลาการได้วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแล้ว ให้พนักงานอัยการผู้ว่าคดีทำความเห็นลงในแบบ (อ.ก.๑๔) เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงผู้พิจารณาสั่งคดีเพื่อสั่ง แล้วแจ้งให้ตัวความทราบ

ข้อ ๗๗ การเพิกถอนหรือการบังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการ

การเพิกถอนหรือการบังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการ ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการสำนักงานคดีที่รับผิดชอบการดำเนินคดีในศาลที่มีเขตอำนาจ เว้นแต่อัยการสูงสุดจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๐

ลงชื่อ ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร
(พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร)
อัยการสูงสุด